

UUDISEID DIGIOSAKONNAST

Vahepeal on kätte jõudnud päev, mida kõik õppekirjanduse väljaandjad on ärevalt oodanud. Haridus- ja teadusministeerium on avanud lehe www.hm.ee/digiõpik, kuhu on koondatud info digitaalselt kättesaadavate õppematerjalide kohta. Koolibri 42 digiõpikut on nüüd ka sedakaudu leitavad. Portaali arendatakse edasi ja eeldatavasti on sellele juba aasta lõpuks lisandunud

funktsionaalsusi. Praegu võib kasutajatele anda soovitud valida esmalt rippmenüüst sobiv õppekava, sest väga palju pakutakse põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale vastavaid õppematerjale.

Eks palju ole veel lahtist: eelkõige olgu nimetatud ühine arusaam digitaalse õppevara olemusest. Osa huvitatud osapooli näikse leppivat ka PDFiga, kuid kirjasta-

jad soovivad siiski enamat. Samuti on ebaselge, kas ka riik toetab digimaterjalide loomist ja/või soetamist, et hoogustada digimaterjalide laialdast kasutuselevõttu. Väiksemaid küsitavusi on veelgi. Räägime, selgitame ja loodame jõuda kõiki rahuldava lahenduseni.

Koolibri on aga alustamas uut teekonda. Kui seni oli ainus etteheide meie suure-

pärastele digiõpikutele nende kasutamise piiratus, siis nüüd oleme astumas järgmist sammu seadmesõbralikuma lahenduse poole. Sellest kõigest aga lähemalt juba sügisel.

Soovime lõõgastavat suve!

TEIE KOOLIBRI

KUNINGA SINIROHELINE MAAILM VÕTAB SILME EEST KIRJUKS

Kui tali läbi sai ja taevas aprillisiniselt särava löi, jõudis raamatupoodidesse Tiit Kuninga teos „Sinine”. Mõnevõrra hiljem, siis kui pungad puuvõrad roheline uduga katsid, ilmus sama autori teine raamat „Roheline”. Mõlemad raamatu kannavad alapealkirja „[Värv] ajaloos, kultuuris ja looduses” ning kuuluvad kirjastuse Koolibri sarja „Väike Värval”.

Autor Kuningas on tehnikamees, spordiajakirjanik ja mitmekordne Eesti meister mälumängus, sealhulgas kuulunud ka Mnemoturniiri Tarkade Klubi koosseisu. Soovitan kirjastusel sarja järgmises raamatutes pühendada mõned laused ka selle erudiidi tutvustamisele. See tuleks kasuks just noorematele lugejatele.

Sari on nime saanud kuulsalt renessansikunstniku Tintoretto järgi, kelle pärisnimi oli Jacopo Comini. Tema isa oli värval (it. k. *tintore*) ja tema vanimat poega hakati hüüdma Tintoretoks, mis tähendab väike värval. See mõlema raamatu tiitellehel seisv seletus iseloomustab hästi raamatusarja. Kõik on kuulnud kunstnik Tintoretost, kui vähesed teavad, mis on selle nime taga. Nii annab Kuningas oma värvisarja raamatutes meile aimu, milline maailm peitub meile iseenesestmõistetavate kultuurinähtuste taga, seda kõike ladus ja populaarteaduslikus vormis.

Kohe, kui raamatud minu kätte sattusid, tüütasin oma perekonda pool õndsat laupäeva igasuguste varia-killukete ettelugemisega, sest ei suutnud uusi fakte vaid enda teada jätta. „Sinine”, „Roheline” ja loodetavasti terve vikerkaaretäis järgmisi raamatuid on eelmainitud Tarkade Klubi ja teiste mälumängurite kohustuslik lugemisvara, sest nende põhjal saab niivõrd palju huvitavaid ja harivaid küsimusi koostada. Muide, kas teadsite, et tõenäoliselt põhjustas Napoleoni surma just tema kiindumus roheline värv vastu?

Kuningas vaatleb oma sarja raamatutes pealkirjavärviga seotut igapäevaelust, teaduses, spordis, gastronoomias, looduses, sümbolikas, kunstides, seoses ajaloo sündmuste ja kuulsate isikutega jne.

Tulemuseks on rosolje (millest loodetavasti lillas või roosas raamatus juttu tuleb). Laias laastus on artiklid eelnimetatud rubriikidesse koondatud, aga midagi konkreetset sinna otsima minna on keeru-

line. Puuduvat aineregistrit (mille lisamine oleks kõiteid vast kolmandiku võrra paisutanud) asendab mõnevõrra paarileheküljeline sisukord.

Need raamatud pole mõeldud süstemaatilisel läbi töötamiseks ja sihikindlaks teadmiste omandamiseks. Kõnekäänust tuttav keiser võib vabalt mõne sellise teose kaasa võtta sinna, kus ta tavaliselt jala käib ning füsioloogiliste protseduuride juurde paarikolm huvitavat fakti kõrva taha panna.

„Sinise” ja „Rohelise” muudavad kõige haaravamaks ja haavatavamaks nende erakordne laiahaardelisus. Mida rohkem sa teada saad, seda rohkem tahad veel. Näiteks iga intellektuaali kirjutuslauda ehitiv roheline lamp: saame küll teada, kes ja miks sellenimelistesse kirjanduslikesse rühmitustesse kuulusid, aga kes selle ikoonilise eseme disainis? Huvitavas jutustuses sinistest teksapükstest võib lugeda, et sõnad „denim” ja „jeans” on hoopis Euroopa päritolu, aga teadmata jääb, miks neid California kullakaevurite tööpükse Eestis teksadeks kutsutakse.

Asi pole ilmselt selles, et autor poleks tahtnud põhjalikum olla. Võib vaid ette kujutada, kui palju pidi Kuningas end kärpima, et kõited jääksid niisugusesse mahtu, et üks inimene neid üles tõsta jaksaks. Selles asjas on talle abiks olnud hea toimetaja Aime Kons.

Kunstnik Endla Toots kujundas ohtrate illustratsioonidega – igal leheküljel kaks-kolm pilti – raamatud nägusaks ning hõlpsasti loetavaks. Samavõrd tunnustan toimetaja Aime Konsi tööd.

HENDRIK ALLA,
Postimehe kultuuritoimetaja

Hetk raamatute esitlusest 10. aprillil Rahvusraamatukogus: kujundaja Endla Toots, Tiit Kuningas, intervjuuerib Erkki Bahovski

* Artiklis on kasutatud löike sama autori Postimehes 1. mail ilmunud arvutusest.

TOP 10

1
Gill Paul
Kuninglikud armastuslood

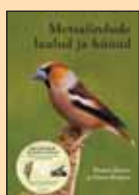
2
Jane Hissey
Vana karu

3
Noore moekunstniku suvekollektsioon. Kleepsuraamat

4
Tiit Kuningas
Sinine. Sinine ajaloo, kultuurides ja looduses

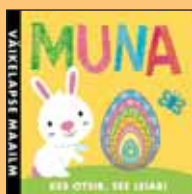
5
Hannu Jännes, Owen Roberts
Metsalindude laulud ja hüüud

6
Inimese keha. Lahtivõidetavate skeemidega atlas

7
Anita Engelen
Löbusad silmad

8
Jonathan Litton
Väikelapse maailm. Muna

9
Sig Lonegren
Pendliraamat

10
Roger Pizey
Maailma parimad koogid

ESMAABI POLE RASKEM KUI ÜKSKORDÜKS

Lihtne tarkus ütleb, et õnnetust on alati lihtsam ära hoida, kui hiljem vigastusi ravida. Ometigi võib igapähe, ka lapse elus juhtuda, et kogu ettevaatlikkusest ja tähelepanelikkusest hoolimata ikkagi juhtub õnnetus või siis jääb keegi ootamatult haigeks. Egas muidu rõhuta ka vanasõna, et õnnetus ei hüüa tules. See elutarkus on ärgitanud mitmete meditsiiniteemaliste raamatute ja paljude artiklite autorit, terviseameti epidemioloogianõunikku Kuulo Kutsarit kirjutama raamatut „Mina oskan aidata“.

Raamatu peategelaseks on Peeter, kes murdis suusatades jalaluu ja sattus haiglas. Seal oli tal aega juhtunu üle järele mõelda ja ta taipas, et õigupoolest ei oska ta ise ega ka keegi tema sõpradest esmaabi anda. Ta küsis nõu arstist vanaisalt, kes pani Peetri jaoks kirja, mida saaks laps ühe või teise õnnetuse või äkilise haigestumise korral ette võtta ja kuidas käituda. Need nõuanded moodustavadki „Mina oskan aidata“ põhisisu: Mida teha, kui trennis jalg järsku krampi kisub? Kuidas aidata väikest öde, kellal on tõusnud palavik? Kellele helistada, kui vanaema on libedal õuel murdunud jalaluu? Kuidas toimida, kui

suusamatkal külmapoisid sõbra nina näpistavad? Mis aitaks, kui lööd liugu lastes jala vastu uksepiita või näpud mänguhoos ukse vahele jäävad või teed keetes põletab kuum vesi nahale villi? Kust saada abi, kui rästik salvab või mesilane nõelab? Kuidas tegutseda, kui keegi on saanud seene- või hingamistõve või hinganud sisse vingugaasi? Mida ette võtta, kui puru läks silma või hernes ninna kinni jäi? Kuidas aidata, kui oled esimene, kes jõuab liiklusõnnetuse toimimispäika?

Kõik need elulised küsimused saavad raamatus lapsepärased vastused. Ja Kuulo Kutsar julgustab lugejat Peetri vanaisa suu läbi: „Kui laps saab selgeks ükskordühe ja aabitsatõed ning õpib isegi võõrkeeltes lugema-kirjutama, suudab ta õppida ka oma tervise eest hoolitsema ning teiste inimeste tervist ja elu hindama. Ja kui ta oskab juba niipalju mõelda, siis on tal kindlasti ka südant teiste inimeste hädade mõistmiseks ning tahtmist neid õnnetusse sattumisel aidata, esmaabi anda, nende vaevusi leevendada ja isegi elu päästa.“

Peatükke, nagu „Ants ja Triin abistasid viga saanud lapsi“, „Jaanal käis pea ringi ja minestus kippus peale“ või „Poisid õppisid uppunud elustama“, raamib info selle kohta, miks on vaja osata esmaabi anda ja mida Peeter teada sai. Täiendavat infot pakuvad nõuanded „Kuidas õnnetusi ära hoida“ ja „Kuidas abi kutsuda“. Raamatust ei puudu ka õpetussõnad emale-isale.

Pildid on lastele mõeldud esmaabijuttude juurde joonistanud Maite Kotta.

KÄRT JÄNES-KAPP,
toimetaja

FÜÜSIKA TÖÖVIHIK 9. KLASSILE. ELEKTRIÕPETUS

Koit Timpanni elektriõpetuse töövihikust ilmub juba üheksas, põhjalikult ümber töötatud trükk. Valdava osa töövihikust võtavad enda alla andmetöötlust sisaldavad ülesanded, mis nõuavad tabelite täitmist, graafikute ja skeemide joonestamist ja lugemist. Võrdlemisõppuse arendamiseks kasutatakse palju Venni diagrammidel põhinevaid ülesandeid.

Tõsiselt tähelepanu on pööratud elektriskeemide koostamise ja lugemise õpetamisele, mida tänapäeval ka välismaistes

füüsikaõpikutes käsitletakse heal juhul ainult põgusalt. Sageli koosnevad ülesanded mitmest ühesugusest eri andmetega alülesandest – see annab õpetajale valikuvõimalusi, võimaldab õppetööd diferentseerida ja organiseerida rühmatöid.

Et füüsika on eksperimentaalne teadus, on töövihikus antud ka juhendid iseseisvate õpilaskatsete läbiviimiseks pea kõigi teemade kohta. Uudisena saab selle töövihiku toel katseliselt uurida ka, mis toimub vooleringis lühise korral.

Traditsioonilisi füüsika arvutusülesandeid töövihikus pole, sest neid on piisavalt õpikus ja ülesannete kogudes. Küll on aga töövihikus juhend arvutusülesannete lahendamiseks. Samuti leiab siit lihtsamaid, mõistete sisu avavaid arvutusülesandeid.

Töövihik on heas kooskõlas sama autori 9. klassi elektriõpetuse õpikuga.

KULDAR TRAKS,
toimetaja

PROGRAMMEERIMINE KUI KEELEOSKUS

Carol Vorderman
ÕPIME ÜHESKOOS PROGRAMMEERIMA

Eesti keeles haigutas enne 2015. aastat lastele mõeldud programmeerimisõpikute kohal üsna suur auk. Sisuliselt polnudki midagi ette näidata. 2015. aastal on seni ilmunud aga koguni kaks lastele mõeldud programmeerimisõpikut, mõlema autoriks Carol Vorderman.

Neist kahest paksem, Koolibri välja antud „Õpime üheskoos programmeerima“ on jaotatud kaheks osaks ning need tutvustavad programmeerimist kahe eri keele, Scratchi ja Pythoni abil. Scratch on MIT-s välja töötatud just lastele mõeldud graafiline programmeerimiskeskond, mida on hõlbus kasutada, mille omandamiskõver on üsna lauge ning milles saab koostada ka üsna keerulisi programme. Python on

aga levinud kõrgkeel, mida selle loetavuse, lakoonilisuse ja lihtsa süntaksi tõttu sageli samuti soovatakse algajatele programmeerimise põhitõdedega tutvumiseks.

Et õppimine oleks mänguline, tutvustab raamat programmeerimist just arvutimängude koostamise-kirjutamise kaudu. Kasid põgenevad lohede eest, kummitused üürgavad kummitada ja mida kõike veel. Näpuga raamatus järke ajades ning kõike seda arvutis mõttega järele tehes õpib kiiremini ja meelsamini, kui kuiva teoreetilist teksti lugedes. Amazon.com-ist loetud arvustused kiidavad kui ühest suust: „Minu seitsme/kaheksa/üheksa-aastane, kes muidu üldse midagi programmeerimisest kuulda ei tahtnud, loeb seda õhinal, sest see on nii vahva, õpetlik ja mänguline.“ Lisan juurde, et ka sugugi mitte esimeses nooruses tõlkija, kes pidi ju kõik raamatus toodud õppetükid järele tegema, omandas samuti uusi ja väärtuslikke oskusi.

Et tekstipõhine Python ei tunduks heidutavana, võrdleb autor raamatu teist, Pythonile keskenduvat osa sisse juhatades seda tulp tulba haaval Scratchiga ning huvilisele saab selgeks, et põhimõtted on mõlemal puhul samad ning karta pole midagi.

„Õpime üheskoos programmeerima“ on asjalikult, asjatundlikult ja kaasahaaravalt koostatud raamat programmeerimise põhitõdedest. Programmeerimisoskus on infoajastu keeleoskus ning uus keel suus ei jookse mööda külgi alla kellelgi.

RAIVO HOOL,
tõlkija

Carol Vorderman
ÕPIME ÜHESKOOS MATEMAATIKAT

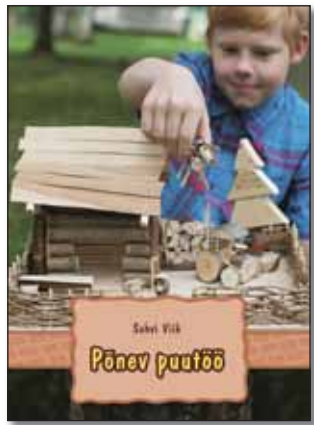
Samas sarjas on ilmunud ka Carol Vordermani raamat „Õpime üheskoos matemaatikat: visuaalne teejuht arvutamise statistikan“. See on käsiraamat kõigile neile, kes soovivad oma matemaatikateadmisi värskendada või lapsi õppimisel aidata. Rohkete juhendite ja värviliste illustatsioonidega raamat käsitleb kõiki neid matemaatikavaldkondi, mida õpitakse põhikoolis, kuid sisaldab ka gümnaasiumitaseme ülesandeid. Nii täidab seegi raamat olulist lünka matemaatikaalaseks täiendõppeks mõeldud eestikeelses kirjanduses.

TEEJUHT PÄRANDKULTUURI JUURDE EHK PUUTÖÖ POLE AINULT POISTELE

Sari „Teeme koos!” on saanud täiendust järjekorras juba teise Sohvi Viigi raamatuga. Kui esimene neist kandis pealkirja „Mõnusad meisterdused” ja pakkus iga-ühle jõukohaseid meisterdamisideid mitmesugustest käepärastest ülejääkidest, siis seekord keskendub ta puidule. Uus raamat kannabki ka üsna ühest pealkirja – „Põnev puutöö”.

„Puutöö on olnud tegevus, mida inimesed on harrastanud aegade algusest. Juba kiviajal meisterdati suur osa tarbeesemid puidust: vibu ja nooled, kalastusvahendid ja paadid. Puust tehti ka eluase – palktare või okstest onn. Inimese eluks vajalik lõke süüdati okste abil. Puit oli ja on üks kõige kättesaadavamaid ja paremini töödeldavaid materjale. Aja möödudes on puidule leitud aina uusi rakendusalasid,” kirjutab Sohvi Viik raamatu saatesõnades, andes teemale laiemat tausta.

See ei peaks siiski panema lugejat pelgama, nagu oleks tegemist ülipõhjaliku käsiraamatuga puutööd õppida soovijale. „Inimkonna ajaloo esimesed mänguasjadki olid sageli puidust. Neid meisterdasid nii emad, isad kui ka lapsed ise. Nikerdati puidust loomakesi ja nukke, hiljem masinaid ja palju muud – kõike, mida iganes suudeti välja mõelda,” jätkab Sohvi Viik. Ta annab küll ülevaate mõningaist lihtsamaist töövõ-

tetest, aga nende rakendamise tulemuseks on vahva mängukomplekt: kes kõik raamatust välja pakutud ideed teostab, saab endale eesti talu, kus on palkmaja ja aed, peremees ja perenaine, aias puud ja loomad ja moodsad masinad ega puudu isegi puuriit ja pingike, kus peremees ja perenaine võiksid pärast päevatööd korra jalga puhata. Seeläbi hoiab ja õpetab Sohvi Viigi raamat omal viisil ka eesti pärandkultuuri, mille osaks oli kindlasti ka oskus kasutada traditsioonilisi tööriistu, olgu selleks siis saag, haamer, tangid või nuga.

Sohvi Viik: „Vanasti kanti ikka vööl nuga, sest polnud teada, millal seda vaja võib

minna. Äkki märkad jalutades tee ääres seeni, mida söögiks kaasa noppida? Järsku läheb kõht tühjaks ja nälja kustutamiseks tuleb löigata tükike leiba näksimiseks? Aga võib-olla tärkab hoopis isu meisterdada?” Talulapsed olid leidlikud ja osavad lelude meisterdajad, tänapäeva lapsele, eriti linnas kasvanule, peaks täiskasvanu esimeste katsetuste juures muidugi abikäe ulatama. Eriti oluline on täiskasvanu tugi ja järelevalve seni, kuni väikesel inimesel kujuneb teravate tööriistade käsitlemise oskus ja vilumus.

Sohvi Viik on õppinud fotograafiat ning ka raamatu kogu fotomaterjal pärineb temalt endalt. Küllap on see kaasa aidanud, et „Põnevas puutöös” pakutavad ideed on ka pildiliselt etapiiviisi ette näidatud ning nende jõukohasus enne raamatusse panekut koos lastega läbi proovitud.

„Põnev puutöö” on sarja „Teeme koos!” kümnes raamat, sarjas on varem ilmunud „Paeluvad paelad”, „Nutikad näomaalingud”, „Putukad-mutukad”, „Teeme teatrit”, „Tegusad templid”, „Vilditud villaehetud”, „Mõnusad meisterdused”, „Värviline võlu-liiv” ja „Moodsad tikandid”.

KÄRT JÄNES-KAPP,
toimetaja

NOOBLID NIPSASJAD SUURTELE JA VÄIKESTELE

Sarjas „Teeme koos!” on ilmunud ka Inga Talvise „Väikesed võrtsikad asjad”, mille alapealkiri „Teejuht polümeersavi põnevasse maailma” annab vihje, et raamatu peategelaseks on polümeersavi.

Tutvustades seda materjali lugejale, kinnitab autor, et parim soovitus, mida anda, on julge pealehakkamine. Raamatut lapates saab huviline aimu, et polümeersavist annab ühel või teisel moel teha praktiliselt kõike, ja kui mitte tervenisti, siis detailides kindlasti, sest oma eripära tõttu on see materjal parim just pisiasjade valmistamiseks.

Algaja saab raamatust asjalikke näpunäiteid nii polümeersavi kui töövahendite valikuks, samuti ülevaate peamistest töövõtetest. Kui kõik vajalikud ettevalmistused tehtud, võib hakata proovima, kuidas kukub välja üks või teine konkreetne asi: külmkapimagnet, heegelnõela nutikas käepide, maasika- või piparkoogivõti, isikupärane järjehoidja, idamaise hõnguga juuksenõel või pildipross. Polümeersavi

abil saab uuendada oma söögiriistakomplekti või meisterdada vahvad rahvuslikud nõbid. Lastele toob kindlasti palju rõõmu karukese või kaitseingli voolimise.

Inga Talvise sõnul mahub ka kõige paksemasse käsitööraamatusse üksnes mürdosa sellest, mida kõike võiks teha ja öelda ja õpetada, aga õnnelikul kombel on raa-

matust saadava inspiratsiooni tulemuseks alati oluliselt rohkem toredaid töid ja tegemisi, kui autor ettegi oskab kujutada.

Et Inga Talvis on Jaago käsitööaluse perenaine, on ta raamatusse pandud ideed mitmesugustes õpitubades ka läbi proovinud ning need hoiavad kõik üksmeelselt ühtset stiili – maakodulikkult südamlikkude ja romantilist. Ehkki kunstmaterjal, on polümeersavi Inga Talvise sõnul igati sobiv lähtepunkt ka lihtsa ja maalähedase olemisega tööde tegemiseks. „Kui tunned poolehoidu vintage’i, romantiliste aksessuaaride, interjööri ja rõivaste, rooside ja teiste lillede, laste ja lelude ning lihtsa ja loomuliku elu vastu, siis on see raamat sulle,” julgustab ta saatesõnades. Inga Talviselt endalt pärinevad ka raamatu rohked fotod, mis tööprotsessi ka pildis avavad.

„Väikesed võrtsikad asjad” on sarja „Teeme koos!” üheteistkümnend. raamat.

KÄRT JÄNES-KAPP,
toimetaja

eMATEMAATIKA TÖÖRAAMAT 2. KLASSILE, 1. OSA

Tööraamatu elektrooniline versioon on teostatud PowerPointi slaidiesitlusena ning mõeldud õpetajale klassis projektori abil näitamiseks. Slaidid on kujundatud sarnaselt pabertööraamatu paarislehekülgedele, et õpilased ei kaotaks järge oma tööraamatuga töötades.

Esitluse näol on sisuliselt tegemist täidetud tööraamatuga ja nii toimib see ka õpetajaraamatuna. Ülesannete vastuste ja lahenduste vaatamiseks on slaidiprogrammis nupud. Iga ülesande lahendust saab vaadata ja demonstreerida eraldi, sageli väiksemate sammude kaupa. Näiteks ülesandeid, kus õpilane koostab ise vabalt valitud arvudega tehteid, saab eMatemaatikas kasutada ka lisäülesannetena, kuivõrd autorite poolt valitud tehteid ning nende

vastuseid saab näidata eraldi sammudena. Kindlasti on kasulik tunniks valmistudes lähemalt tutvuda võimalustega, mida esitlus tunni läbiviimisel pakub.

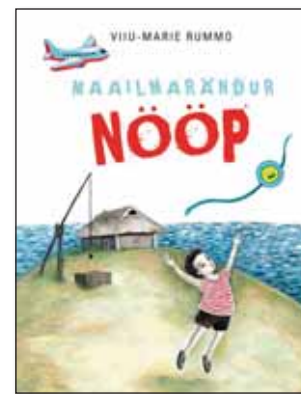
Lisamaterjalidena on e-versioonis fotosid (Eesti kuulsamaid-tähelepanuväärsemaid puid koos nende mõõtmetega mõõtmise teemas) ja videoid (ringjoone joonestamine ja vurri valmistamine). Kujundite loendamise ülesannetes demonstreeritakse leitud kujundeid animatsiooniga.

Tööraamatu teise osa e-versioon on töös. Juhendid slaidiesitluse paigaldamiseks on CD ümbrisel, samuti saab CD-lt vajadusel paigaldada ka esitluse vaatamiseks vajaliku programmi.

Varem on ilmunud eMatematika 1. klassile, 1. ja 2. osa, 3. klassi materjal ilmub 2016. aastal.

KULDAR TRAKS,
toimetaja

UUS!

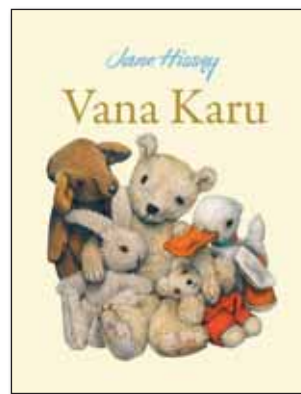
Viiu-Marie Rummo
MAAILMARÄNDUR NÖÖP

Mõnel pealtnäha tähtsusetul esemel võib olla uskumatult põnev elulugu. Kes võinuks arvata, et üks väike nööp, mille üks päris tavaline Eesti poisil ühel päris tavalisel päeval samblasest kivipraost leidis, on läbi rännanud kogu maailma: sündinud Aafrikas, seigelnud Austraalias ja Ameerikas, jõudnud Jaapani muusikuga Helsingisse ja Hiiumaale. Kuidas nööp viimaks Leo aardelaekasse jõuab, jutustavad talle vaheldumisi isa, ema ja suur õde Loore.

Christina Björk, Eva Eriksson
KUIDAS SAADA RÜÜTLIKS

Christina Björki kirjutatud ja Eva Erikssoni illustreeritud raamatu tegelasteks on seitse kuulsat rüütli. Siin on nad veel väikesed poisid ja alles harjutavad rüütliks olemist. Nende päevad on täis põnevaid seiklusi, mis nõuavad rohkesti vaprust ja meeleskindlust. Raamatus unistatakse, õpitakse möögavõitlust ja salatarkusi, lennatakse kaarna-küünle vahel, ratsutatakse karu turjal, räägitakse loomade keelt ning taltsutatakse kurje lohesid.

Jane Hissey
VANA KARU

Mänguloomadel Peeter Pruunkarul, Pardikesel, Jänkul ja Pisi-Mõmmikul tekib ühel päeval igatsus Vana Karu järele, kes on pööningule hoiule viidud. Üheskoos nuputatakse välja, kuidas söber pööningult päästa.

Eesti lugeja esmatuvus Jane Hissey loodud ning maailmas armastatud raamatu- ja multfilmikangelase Vana Karuga.

UUS!

Lisa Miles, Eve Chown
ME HAKKAME KÄIMA. TÜDRUKUTE JUTUD

„Ma olen nii õnnelik! Ja väga närvis. Mida selga panna? Millest rääkida? Mida teha? Ning kas ma meeldin talle, kui ta mind tundma õpib ... Ja kõige olulisem – kas tema meeldib mulle?!“

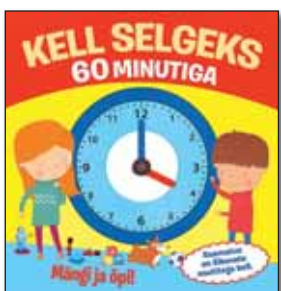
Sa oled juba mõnda aega unistanud hetkest, kui poiss, kes sulle tõeliselt meeldib, kutsub su kohtingule. Aga oled sa mõelnud, mida sa ta küsimusele vastad? Kas sa jääd rahulikuks ja enesekindlaks või hakkad naerma ja lähed näost punaseks? Sellest raamatust leiad palju häid nõuandeid – nii selle kohta, kuidas poisi kutsuda vastata kui ka selle kohta, millal üldse on õige aeg poisiaga välja minna ning kuidas sellest oma vanematele rääkida. Sellestki tuleb juttu, kuidas säilitada sõpradega head suhted ka siis, kui tundub, et su mõtetes ja tunnetes on ruumi ainult ühele imetoredale poisile.

Lisa Miles, Eve Chown
ME LÄKSIME LAHKU. TÜDRUKUTE JUTUD

„Jake jättis mu lõuna ajal maha. Ta ütles midagi selle kohta, et me vist ikkagi ei sobi ja ta tahab aja maha võtta. Ma olen endast väljas ega suuda nutmist lõpetada.“

Mida sellises olukorras teha? Kuidas hakkama saada? Mõni tüdruk nutab päevakese ja juba tunnebki end paremini. Teisel läheb aga kauem aega. Sellest raamatust leiad palju kasulikke nõuandeid, kuidas oma tunnetest aru saada ning eluga jälle edasi minna. Samuti saad lugeda teiste tüdrukute kogemustest ja sellest, kuidas nemad on lahku minekust üle saanud.

Claire Bampton, Steven Wood
KELL SELGEKS 60 MINUTIGA

EESTI KEELE ÕPIK VENE ÕPPEKEELEGAGA KOOLI 8. KLASSILE

Uuel õppeaastal saab vene õppekeele kooli 8. klassis eesti keelt õppida uue kujunduse ja värskendatud sisuga õpikust, mis ilmub nüüd kahes osas ning mille juurde kuuluvad endiselt ka töövihik ja CD. Kogu komplekti õppematerjali aluseks on 2006. aastal ilmunud Eesti keel vene õppekeele koolidele, mille eelkäijaks omakorda 2002. aastal ilmunud õppekomplekt „Reisisellid“. Komplekt vastab riikliku õppekava nõudmistele ja arendab kõiki osaoskusi: lugemist, kirjutamist, kuulamist ja kõnelemist. Õpiku 1. osa koosneb viiest peatükist, millest igaüks on jaotatud neljaks tunniks ning iga peatükk lõpeb kordamisega.

Õpikut on tublisti täiendatud. Varasemast märksa rohkem on tähelepanu pööratud kõnelemisele: lisatud on vestlusi ja rühmatööd sisaldavaid ülesandeid, mis kutsuvad õpilasi omavahel eesti keeles arutlema, oma arvamusi põhjendada, nõu andma, soove ja palveid esitama, info täpsustamiseks üle küsima, ettepanekuid tegema, palvete ja käskude täitmisest põhjendusega keelduma jne. Paljusid vana õpiku individuaalseid ülesandeid on elavdatud soovustega otsida vastava teema kohta materjali internetist või raamatukogust, korraldada teemaõhtu, viktoriini või muu üritust. Nii ametlike vestlusväljendite kui ka igapäevase suhtluskeele kasutamise kohta on õpiku põhitekstides rohkem näiteid ning neid lihvatakse dialoogide lugemise ja esitamisega ning ülesannete ja harjutustega, mis sisaldavad küsimuste vastamist ja küsimuste moodustamist, rühmatööd, arutelusid ja esitlusi. Seni-

est palju rohkem tähelepanu on pööratud ülesannetele, mis suunavad õpilasi eesti keelt kasutama väljaspool kooli.

Lugemistekstide valik on mitmekesine. Siin leidub kuulutusi, e-kirju, katkendeid reisipäevikust, toiduretsepti, eeskirju, viktoriiniküsimusi, teatrikava, põhikiri, avaldus, infotekst muuseumi kodulehelt jne. Õpitakse skeemidelt, kaartidelt ja joonistelt vajalikku infot leidma ning ka ise mõis- tekaarti koostama.

Kirjutamisülesannete hulgas on kirja ja koosoleku protokoll kirjutamine, audiogiidi teksti ja kuulutuse koostamine, veebilehekülje üritust tutvustava teksti kirjutamine, sissekande tegemine lugemispäevikusse ja külalisraamatusse, ankeedi koostamine ja täitmine jne.

Grammatika käsitlemine on läbi kogu komplekti süsteemne – alguses tutvustatakse reegleid ja moodustatakse uusi vorme näidiste järgi, siis harjutatakse põhjalikult ning jõutakse järk-järgult aktiivse iseseisva kasutamiseni.

Töövihikus leiduvad kõiki vestlus- ja grammatikateemasid kordavad ja kinnistavad harjutused, lõpus on eraldi kuulamisülesannete osa. Töövihiku ülesannetes suuri muudatusi ei ole kuulamisülesannete tegemiseks saab kasutada eelmise õpikuga koos ilmunud CD-d.

Need, kellele vana õpik on armsaks saanud, ei pea muretsema – alles on jäetud kõige huvitavam osa. Õpiku peatükke seob reisisellide rännutee läbi Eestimaa ning õppija saab reisisellide matkad mööda Eestimaad kaasa teha. Iga peatükk käsitleb ühte Eestimaad paika, sealseid huviväärtsusi ja sellest kohast pärit kirjandust. Mõtle-

misainet pakuvad teemade pealkirjaks olevad vanasõnad. Teemaga on põimitud kõik ülesanded. Paljud teksti kohta käivad küsimused ja ülesanded püüavad arvestada erinevat õppimistempot. Kiirematele õppijatele pakutakse lisaküsimusi, mis ei ole aga eraldi ära märgitud, vaid nende valimine ja soovitamine on jäetud õpetaja otsustada. Õpik suunab õpetajat olema ülesannete kasutamisel loov ja leidlik ning viima lapsi ka klassist välja – muuseumisse, kinosse, matkale, ekskursioonile, aga ka potentsiaalsetesse suhtlusolukordadesse.

Kuigi õpiku puhul on tähtis eelkõige sisu, ei saa märkimata jätta uue trüki pilkupüüdvat kujundust. Uues kuues õpik oma sisukate ja meeleolukate fotode, asjakohaste tingmärkide ja lõbusate pisdetailidega lausa kutsub eesti keelt õppima.

ILME RÄÄK,
toimetaja

20. Vaadake koos kaarti ja jutustage, kuhu viivad Reisisellide klubi selle aasta rännuteed. Milliseid neist kohtadest olete külastanud, kuhu tahaksite koos klubiliikmetega kindlasti kaasa minna? Miks?

Lähme, matkapaunad kukil, silmis suvepäike loom ...

21. Arutage, kuhu võiks korraldada klassi jalgsimatka, rattamatka, suusamatka, bussiekskursiooni. Põhjendage oma ettepanekuid.

22. Loe näidiseid ja jätkake nende järgi.

4 käisin Paides ujusin Pärnu jões

4 puhkasin Jõgeval osalesin paadimatkal

Saaremaa, Kallaste, Karksi-Nõla, Kiltingi-Nõmme, Kohila-Järve, Võrtsjärve, Pühajärve, Kaali järve, Pedja jõgi, Pärnu jõgi, Kauksi rand, Põhja-Eesti pankrannik, Keila-Joa, Viljandimaa, Palamuse, Kihnu saar, Lahemaa rahvuspark, kamping, hotell, pansionaat, telkimisplats, Viidumäe looduskaitseala, Munamäe torn, spordilaager, vabaõhukontsert, paadimatka, välismaa, kunstimuuseum, vabaõhumuuseum, meremuuseum, Kuressaare orduolus, Õleviste kirik, loomaaed, lõbustuspark, reisirüüro, turismitalu, Venemaa, Soome, Rootsi, Norra, Prantsusmaa

23. Vali lünkadesse sõnu eelmisest ülesandest.

1. Ma olen käinud ... ja ... aga ka ... 2. Me pole kordagi käinud ei ... ega ... 3. Mitu korda oled sa ... käinud? 4. Kes ei ole veel ... käinud? 5. Minu vanemad pole kunagi ... olnud. 6. Tavaliselt on nad ... käinud juulis. 7. Eesti saartel reisides oleme tavaliselt õbinud ... 8. Tihti oleme peatunud ka ... 9. Alati on tore olnud puhata ... 10. See kuulus hellelooja on sündinud ...

24. Kirjuta laused täisminevikus.

1. Nad hälletasid üksmeelselt otsuse poolt.
2. Nad jätkasid alustatud tööd.
3. Me jätkasime jalgsimatku ka pärast koolivaheaega.
4. Varem juhtis Virgo näiteringi.
5. Ma juba nägin suut õpilasmavalitsuse presidenti.
6. Kas see noormees oli kunagi fotoringi esimees?
7. Eelmise aasta fotokonkursi võitis Anna.
8. Mis pahandusega sa hakkama said?
9. Ma teadsin seda kogu aeg.
10. Mida sa seljakotti panid?
11. Kas sa osalesid möödunud aastal matemaatikaolümpiaadil?
12. Ta oli alati tasakaalukas ja kohusetundlik.
13. Me pidasime teda sõltumatuks ja õiglaseks neiaks.
14. Meie klassist ei valitud kedagi õpilasmavalitsusse.
15. Kas te lugesite matkaklubi liikmete nimekirja?
16. Metallica kontserdil käis 80 000 inimest.
17. Riho laulis nagu rokkstaar.
18. „Sõrmuste isand“ tõlgiti eesti keelde.

TV
Täida ülesanne 10 töövihikus.

ÕPI ÄRA UUED SÕNAD

janunema, januneda, janunen (mille järele)	— ждать чего-либо
neiu, neiu, neit	— девушка
noor/mees, -mehe, -meest	— юноша
koolikaaslane, -se, -st	— одноклассник
klassikaaslane	— одноклассник
pank/rannik, -ranniku, -rannikut	— глин
looduskaitseala, -ala, -ala	— заповедник
reis, reisi, reisi	— путешествие
ime/kaunis, -kauni, -kaunist	— прекрасный